

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۸/۱۵

عبدالخالق رشید

الله گل دانه دانه ، دانه دانه
شوروي قارکده نمیره خانه
الله گل دانه دانه

*

*

**

***

****

*****

*****

د مرسلې پرسر ستوري

(ناول)

پنځمه برخه

۱۹۸۰ - ۱۹۸۶ کلونه

ليکوال

ع. رشید

د پاڼو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

لمرنوی سرله ځمکې را پورته کړی و، نوی یې دهغې کلک زړه څیرلی واونوی یې خپل سورمخ یې په مخسوری سره د ځمکې د سر پردغه خود خواه او جاهل مخلوق یعنی انسان چې پرته له خپلې خود خواهی او خپلوځاني گټوژ مور دځمکې پرمخ نورځه نه گوري او نه یې په فکر کې دی، په خپلو طلائی سپرغیو کې ولید. هغه سره اوځلانده لمرد شنه آسمان دکنارو پرتاباندې خپلې سپرغی لکه داختر په بانري چغ باندې چې مستې اوموسکاني پیغلي دزانگو لپاره ځانونه جوړوي، نوی زنگولو ته جوړې کړې وې، لمړاهم هسک نه و راغلی چې دوی خړې چورلکې دقراگاه په څنگ کې یوپه یوراکنښته شوي، څرخونه یې همداسې په څرخیدو وو، لکه چې کرچکوف پرون ویلي وو، په هغو چورلکو کې دوه روسی چارواکي قوماندان او کرچکوف په خورا بیړي سره دکابل پرلوریوه پرېله پسې والوزول شول اودسترگوپه رپ کې له سترگو الونیاشوي...

په هغه شپه د نادر جان دوی په پوسته کې یو افغان سرتیری شهید شوی و، کله چې دغه دوه تنه روسان الوتکو ته ختل، دحکیم جان دوی دغوند سیاسي مرستیال جگړن عارف چې په روسی ژبه هم یوڅه پوهیده، په خواره خوله هیله ترې کړې وه چې د دوی دغه شهید یوازي د کابل ترهوايي ډگره ورسوی، دهغه جنازه سرتیرو نوې له غونډه را ایستلی وه... خو روسی چارواکي ورته ویلي وو:

- مور دومره وخت نه لرو، څو دهغه جنازه دلته رارسیري، مور کابل ته رسیرو... نن له گردیزه کنار را روان دی، په هغه کې یې کابل ته واستوی چورلکي د سترگو په رپ کې له سترگو الونیاشوي او دشهید افغان جنازه یې بیرته وگرځنده روغتون خیمي ته په ستر واورو باندې یووره...

دغوند قوماندان به چې کله کابل ته ولاړ، زیاته موده به یې هلته نه تیروله، سهار به چې لار مازدیگر به بیرته راته، کله که به خبره اوږده اومهمه هم شوه نو تریوه شپه خوگرد سره نه زیاتیده. ځکه چې دلته جگره په خپلې ټولې بدرنگی په پرله پسې توگه روانه وه، او هرې ورځې یې ځانگړې بڼې درلودې اوځانگړې بلاوي او غمونه به یې د دوی پرمخ را بوتول، لامل یې هم خورا ساده وهغه داچې دوی ددغه هیواد خلکو، غرونو او لابنونو نه غوښتل اونه ورته آشناول... دوی هم په دغه راز ډیرښه پوهیدلي وو، خود پوځیانو څه گناه، پوځي که هرڅوک وي د قدروردي، هغه ته یوموخی په مخ کې ایښودل کیري اوامر ورته کیري چې هغه باید ترسره کړي... دوی چې اوس ددغه هیوادهرې خوا ته تلل، هلته پردغه ټکي پوهیدل چې دوی ته به کله هم بري دهورا په غیره کې هرکلی ونه وايي...

کرچکوف دوی په هغه ورځ روغ رمټ کابل ته ورسیدل، دوی نن کومه ځانگړې لیدنه او کتنه نه درلوده، کوم روسان چې له دوی سره یوځای شوي وو، هغوی یې په خوندي بازارونه باندې وگرځول، هغوی هلته ډیر هغه څه چې په شوروي کې نه موندل کیدل لکه جاپاني گړي، امریکایی کاوبای جمپرونه، جرمنی مالونه او نور واخیستل... او لا پوځ ما سپښین شوی نه و، چې دوی دکابل پر بالاحصار باندې ورننوتل، داځکه چې د دوی لوی ځواک اوس دلته ځای پرځای شوی و، دغوند دقوماندان نژدی ملگري هم دلته اوسیدل، هغه مجاهدین چې له دوی سره یوځوله شوي وو، هغوی هم دلته راتلل او دلته یې ددوی پر عمل پردوی سپارل...

هغوی هم دلته ول، کرچکوف دوی په هغه ورځ چې یوه گړی خبرې سره وکړې، دتفریح په پلمه د بالاحصار دچونې مخي ته راووتل، یوې او بلې خوا ته گرزیدل، د بالاحصار د روسي ځواک د

انظباطانودتولي سیاسي مرستیال ایوان هم له دوی سره و، هغه نژدی لس میاشتي دلته تیرې کړې وې، هغه د کابل دبالات حصار په اړه اوس ډیرڅه لوستي وو او په ډیرو شیانو باندې پوهیده، همداهو چې په دغه ورځ یې هم ددغې تاریخي اوپرتمیني ماڼۍ د پیژندگلوی په اړه وویل:

- دا دکابل بالاحصار دی، دلته یو وخت انگریزان هم اوسیدل، دمکناټن په نامه یولوی انگریز مامور چې افغانانو وواژه دلته اوسیده، کیوناري ته یې هم دلته اور ورواچاوه... افغان واکمن شاه شجاع چې د انگریزانو له پوځونو سره راغلی و، اوځان یې دهغوي په مرسته د کابل واکمن باله، دهغه جسد هم په پای کې دهمدغه بالاحصار په څنډو ویالو کې خوشې پروت اوځلک یې په ښخولو باندې شرمیدل... هو، مور هم کټ مټ کارکړی، خو هغه وخت اودا خورا زیات توپیر سره لري، مور اوس یونریوال او یونه ماتیدونکی ځواک یو... مور هم کارمل پر خپلو اوږو باندې ناست راووست، خوزمور په گمارلوبه کله هم د شاه شجاع کیسه راغبرگه نه شي... زمور ارادي لوری اومور نه ماتیدونکي یو...

کرچکوف ورته موسکی شو، یوازي یې دومره ترخوله ورته راووتل چې:

- افغانان بد خلک دي، مور ته چې مخامخ په جگره کې ورسره لاس اوگریوان یواوس ډیرښه په ډاگه شوي دي... رایی له دغې خبرې تیر شو په نورو خبرو باندې وغبریدو... هو دا ډیرید او بل ډول خلک دي...

کرچکوف دوی په هغه ورځ خپلې خبرې پردې پای ته ورسولي چې دوی به سبا افغاني قوماندانان د پلچرخي له زندانه راباسي اودوی به یې له ځان سره د تبادلې په خاطر خپلې قرارگاه ته بیایي...

د دوی وروستی شپه هم د کابل په بالاحصار کې شوه، بنکلي شپه وه، بنکلي کابل و، او بنکلي بالاحصار، هلته روسي سرتيرو بيلگه بيز ژوند درلود، ځکه چې دلته د دوی يو بيلگه بيزيا نمونه غوند اوسیده ... په هغه شپه هلته ددوی لپاره هرڅه وورنگارنگ پوډی، شراب، سازونه، نڅاوي او ... داځکه چې دکرچکوف دوی ډله خو دجگړې له پگړه راغلي وه ... د دوی لپاره هم دکابل ننی شپه دجنت شپه وه، دچونې دننه نازکواومستويپغلوله مستواونازکو نڅاوسره نازکي اومستي سندري هم نخیدي ... خو له چوڼی او بالاحصاره دباندې پرتول بنارباندي دارامي اوتوري تيارې اودرني چوپتيا خپل وزورنه داسي درانه غورولي ووچي ان له کوڅه ډبو سپيو بي غپاوي هم له ياده ايستلي وي ... د بالاحصاره برج د ډار او وحشت د ديوپه شان ولاړو، او اورده ديوال يی هم ځان اوس داسي راکواره شوي نيولي و، چې تا به ويل مړ بناماردی اوسريې کوم ظالم واکمن په زورسره پرې کړي او ځان نه شي خوځولای. له ټول بناره غږ نه اوریدل کیده، اونه چا فکرکاوه چې دلته به هم گواکي ژوندي څوک اوسيري ... داځکه چې دلته ددغه بنارروح ددغه بنارد اوسيدونکود ژونديو احساساتوپه لاس کې نه وه، ځکه په هغه شپه کرچکوف ته هم په ډاگه شوي وه چې: کابل نه خوځیده، کابل نه خنډیده او کابل نه بنکاریده ... يوازي تورتم و چې درنایي يوڅوڅراغونه يی په تورو تورو څپوکي دپړديو دکرغیرنوارواو له داراووحشت سره يوځای بلول اوبلول ...

****

او هغه توره او درنه شپه هم سبا شوه، لمر لوړرا غلی و، کرچکوف لاځان نه وسبال کړی چې غږ پرې وشو: - هله زرکړه چې روان يو، موټر تيار دی ...

- دادی تياريم، درو وتم ...

پرځان يی زر زر لاس وواهه، دريشي يی ځان ته کړه، له استوگنخي يی دباندې پرروسي ملگروبرسيره دري تنه نورمهم کسان هم ولاړو، تلویزيونی کمري والا هم په ماشه سپاره ولاړو، همداهو چې څو نوي نوزي موټرونه همداسي يو پرېل پسې ددوی لپاره تيارشوي ول. ټول ددې لپاره تيارووچې بايد يوځای په درني امنيتي تياريو کې د زندان پرلورحرکت وکړي. ترزندان پوري ډيره لاره وه، په درنگ شيبه کې ټولو يوځای د زندان پرلورحرکت وکړ، داچې دوی نن هلته د څه په خاطر حرکت کاوه، دوی پردغه ټکي باندي بنه پوهیدل، کله چې هلته ورسیدل، دوی ټول يو پرېل پسې پرته له دې چې څوک د څه پوښتنه ترې وکړي، پرزندان ورننوټل ...

په هغه ورځ د زندان پرشاوخوا کې داسي کراره کراري وه چې غورله غور نه خبریده، د زندان په شاوخواکي له سرتيرو اوپوځيانوپرته نورڅوک نه لیدل کیدل، هغوی مخامخ د زندان د امردفترته ورغلل، چيرې چې هلته د سهارنی بندوبست هم ورته شوی و، د زندان امر په دغو شپوکي هرچا ان چې خپلي کورنی ته هم لکه قصاب داسي بنکاریده

...

سهارنی وخورل شوه، خو ټولو راغلو بناغلو تراوسه هم د استخباراتو (خاد) دکوم مشر راتگ ته سترگي پرلار وو ... دکرچکوف زړه په تنگ شو، ويې غوښتل چې له کوټي دباندې ووزي، د زندان امر کوم سرتيري ته اشاره وکړه چې بايد بدرگه يی کړي، کرچکوف څيرک شوروی و، له کوټي ووت، بدرگه وال په څوشيبوکي دزندان بيلابيلی برخي وروښودې ...

- هغه لومړی بلاک دی، دابل دويم، او دابل يی دريم په گردو کې سياسي بنديان دي، هو سياسي بنديان، اخوانيان، امينيان، بسمچي، ماوستان اونور ... دا زموږ اوتاسو گداونه پخولا کيدونکي دبمندان ...

دواړه کرار کرار سره غږيدل اوروان وو، دلومړي بلاک پرخواورغلل، هلته يوډنگرپيردار ولاړو، په دغه شيبه کې بدرگه ضابط په کوم بل کار بوخت شو، کرچکوف او هغه پيره دارسره پاتې شول، کرچکوف هغه پيره دارته ځان د روسي په توگه وروڼه پيژاند اوورته ويی ويل چې دوی دملگروملتو له خوا راغلي دي ... او غواړي دزندان اوزندانيانو په اړه څه واورې، کرچکوف په ماته گوډه انگریزي پوښتنه ترې وکړه:

- دلته څه حال دی؟ څوک دلته زيات وژل کيږي؟

پيره دارچې يوې اوبلې خوا ته وکتل، بی له ځنډه يی ورته وويل:

- دلته ډير بدحال دی ...

- څنگه؟

- دغه دوه بلاکونه په سلگونو سياسي زندانيانوډک دي، خو هرشپه په خورا بي رحمی او وحشيانه توگه ايستل کيږي او وژل کيږي ...

- څوک يی وژني؟

- ته خو به روسي نه وئ؟

- نه، نه، زه روسی نه يم، زه دسوييس يم ...

- سويس، څومره بنکلی هیواد، څومره نيکمرغه خلک، زما خپلوان چې له جرمني څخه ليکونه راليري، هغوی هم ستاسي دبڼکلي هیواد ستاينه کوي،

- هو، زموږ هیواد بنکلی او آرام هیواد دی، هلته جنگ نشته، هلته خلک نه مري او هلته دتیري کونکو لپاره خای نشته

...

د ښکر پیره دارچي زړه ته ورسیده چې دی روسی نه دی، ځکه یې ورزیاته کړه:

- ددغو بلاکونوزندانان سیاسي کسان دي، په بیلابیلو نومونو یادیري، هره شپه دوه او درې اوکله کله لس او شل لاس تړلي، خولي تړلي او سترگي تړلي ایستل کيږي خو بیره نه را ستنیږي... روسان هره شپه راځي د زندان له امر سره یوځای چې هغه هم تر قصاب بدتر دی په یوه خوله او یوه واریستل کيږي او وژل کيږي. دلته د کافر او مسلمان خبره او پوښتنه نه مطرح ده او نه یې څوک په فکر کې دي، هغوی چې دخلکو په خبره سړي په تنه ارزي، هغه که کافر وي او که مسلمان، هغه که د امین په باند پوري اړه ولري او که د گلبدین په سخته بی رحمی سره وژل کيږي... زیات شمیر تعلم یافته پوهان، استادان او سیاستوال ټول وژل کيږي، په دغو ټولوستونزو کې روسان نیغه برخه لري، پر کومه شپه چې دروسي سلاکار یا مشاور په دفتر کې خراغ لگيږي، مور پوهیږي چې په هغه شپه ایستل ایستل او وژل وژل زیات وي... خبرې ډیرې دي، روسان ډیر ظلم کوي، روسانو زموږ پروطن باندي ډیرې رحمه یرغل کړی دی، د دوی واکمنانو زموږ هیواد په سره تبي اړولي چې په هره څنډه کې یې مور او زموږ خلک لولپه کيږو...

- ته یې څنگه دلته پریښي یی ؟

- دا ډیره اوږده کیسه ده ،زما یو خپلوان په خاد کې منصبدار دی ،دهغه په باور دلته دنده تر سره کوم، پخوا بل خای وم، ددغې دندي یوه ښیگره داده چې له جبهې بی غمه یم...

کرچکوف ورته وخنډل، سگریټ یې ورته ونيو، ترې وایي خيست خو یې نه لگاوه، زریې په خپل جیب کې کيښود، وروستی پوښتنه یې ترې داوه:

- کومه جالبه کیسه چې تا ډیر خوروي راته ویلای شي ؟

- که رښتیا درته ووايم پر ما خو هره شیبه دلته د قیامت شیبه ده، زه دلته هره ورځ پر هغوی باندي پیره کوم چې هغوی په مرگي نه ارزي، هغوی که په هر نامه دلته راغلي او راوړل شوي داخل وطن ورباندي گران دی، خو هره ورځ دروسانو او د هغوی د لاسپوڅوله خوا د مرگي میلمانه کيږي، له دوی څخه ژوند اخلي او دلته زموږ ژوند هره شیبه له غم، مرگ او درد سره ملتیا کوي. زه دلته له مجبوري ورځي پیره کوم، خو دغه څه چې دلته گورم او دغه څه چې دلته یې روسان تر سره کوي، یوه ورځ به ما هم ناچار کړي چې باید د غچ اخیستني په لورځان تیار او اوچت کړم... دلته که له ما پرته نور څوک هم وپوښتي نو همدا به درته ووايي چې روسان ظلم کوي، روسان زموږ بی گناه او په خبره پوه ووطنوال وژني، له هرچا به واورئ چې:

هزرا زخمونه مې په زړه دي مړ به شمه...

نژدې لس بجې وي چې پنځه تنه بېرسي چې تراوسه لا د مرگي تیغ ته نه وو برابر شوي ، هغې کوتي ته راوستل شول، هلته چې ټولو ددوی در ایستلو لاره څارله اوس هلته د زندان دخاد مشر هم رارسیدلی و، هغه هم هلته ناست و، د لومړي بېرسي چې کله پر هغه باندي سترگي ولگیدي، تر هرچا دمخه یې ده ته په ځیر ځیر سره وکتل او بیاروسانوته موسکی شو، دخادمشر دده مانا لرونکو کتوته ځیرو، ځکه یې په ماتو جملو کې ورته وویل:

- څنگه موسکی یې لکه چې مرگ ته دې خوشالي کوي؟

- نه نه، په هغه باره کې فکر هم نه کوم، یوازي دې دمور میرونوته موسکی یم، ورته وگوره ، ښه ورته ځیر شه، چې څه نه درباندي کوي، ورته وگوره، ما ته هم وگوره اودوی ته هم...

خو ژباړونکي دغه ټولې خبره ټکي پر ټکي لوی مشاور ته نیغې ژباړلي او هغه بېرسي چې پرځان هم نه وو خبر اوس په ډیر غرور او پرتم سره هلته داسې ولاړ چې لیدونکي ته یې په رښتیا هم کتو او ځیر وځوند و رکاو، له هرچا سره یې په یو کتو دامینه را بوتوله چې کاشکی له دوی سره د شپږم کس په توگه هلته په څنگ کې ولاړ وای...

او کمره لکه دناحقي شاهد مخامخ ورته ولاړه وه نژدې غرمه وه چې هغوی ټول یې پر بالاحصار باندي تړلي سترگي، تړلي لاسونه او تړلي خولي وروخیژول، د زندان دخاد مشر هم ورسره و، تر هغو چې دوی پنځه واره یې روسانو ته سپارل، دهغه لومړي بېرسي خبرو یې لاهم په غورو کې انگازه کول...

- نه نه، په هغه باره کې فکر هم نه کوم، یوازي دې دمور میرونوته موسکی یم، ورته وگوره ، ښه ورته ځیر شه، چې څه نه درباندي کوي، ورته وگوره، ما ته هم وگوره اودوی ته هم...

لور ما ډیگرو چې دوی له بالاحصاره په دوو چورلکو کې دلننگراد دسترچارواکي د زوی دخلاصون پر لامل دلوگر پر لور والوتل...

پاتې لري...